

YTTRANDE

2016-11-23

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Ds 2016:37

Departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen

(Ds 2016:37)

Inledning

Rörelsen *#vistårinteut Norrköping* består av professionella och frivilliga som möter ensamkommande unga i sina uppdrag. Vi vill härmed avge ett yttrande när det gäller departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen (Ds 2016:37).

Själv är jag mycket bekymrad och oroad över vad detta kan innebära för asylsökande barn. De här barnen är oerhört sköra och sårbara, de behöver trygghet och stöd, de behöver kunna andas ut och har rätt till omvårdnad, skydd och hjälp. Nu är många av dem djupt oroliga över sin framtid på ett sätt som inga barn och ungdomar skulle behöva vara.

Jag träffar många asylsökande barn och ungdomar bland annat genom mitt uppdrag som God man men även i andra sammanhang. En ungdom är inte den andre lik, att avgöra åldern på en främmande människa är inte möjligt... Jag kan jämföra egna och vänners barn o barnbarn, där finns 15-åringar som ser ut som 20 och tvärtom.

Bland mina vänner finns en asylsökande pojke på 17 år som har varit positiv, kämpat i skolan, lärt sig svenska snabbare än kompisarna, målet var att bli läkare i Sverige. Han fick sin ålder uppskriven för en månad sedan och för en vecka sedan kom avslaget. Den pojken har skurit sig, gjort ett allvarligt självmordsförsök och är nu inlagd på vuxenpsykiatrisk avdelning. Där har han fått beskedet att han ska flyttas till vuxenboende och därefter skickas till Afghanistan där han inte har någon familj längre. Han är bara ett exempel bland många andra. Hur ska de här ungdomarna överleva?

Sammanfattning

Förslaget rymmer en del positiva skrivningar, till exempel att åldersbedömning blir möjliga

att överklaga separat och att barn, även om identitetshandlingar saknas, kan ses som barn (7.1, s. 35)

Vi är däremot djupt oroliga över och kritiska över följande:

Migrationsverket kan ta beslut om ålder för personer som i registreringssamtalet uppger att de är ensamkommande unga men som enligt tjänstemän på Migrationsverket ses som *uppenbart* äldre än 18 år. Dessa personers ålder räknas inte som ändrad och beslutet kan därmed inte överklagas. Vi anser att det finns risk för godtyckliga bedömningar. Förfaringssättet ger ett stort mått av rättsosäkerhet genom att

- Det till stora delar bygger på föreställningar att det går att se på en person hur gammal den är alternativt att det finns genetiska särdrag som kännetecknar den sökandes härkomst i kombination med kulturellt betingade drag. Vår erfarenhet är att det kan råda mycket delade meningar om vad som är "uppenbart".
- De barn som uppfattas som uppenbart äldre än vad de egentligen är inte kommer att inkluderas i barnrättsperspektivet och därmed kommer att förnekas de rättigheter som alla andra barn har. De riskerar då att bli utnyttjade på olika sätt (se till exempel paragraf 32-36 och 38 i barnkonventionen), både i Sverige och vid eventuell utvisning. Detta är något som skrivningarna är till för att hindra men som istället motverkar sitt eget syfte.
- Barn som uppfattas som uppenbart äldre än 18 år inte kommer att kunna överklaga beslutet separat. Det innebär att ett alltför stort ansvar läggs på den enskilda tjänstemannen att fatta rätt beslut vid tillfället, ett beslut som kan innebära fara för barnets liv. Även för tjänstemännen är överklagande en extra säkerhet.
- Tidiga åldersbedömningar utan utredning kan ge utrymme för systematiska åldersuppskrivningar av minderåriga barn till vuxna vid registreringen - kanske för att spara tid och pengar. I praktiken skulle det kunna innebära att vissa barn ställs utanför det mottagande och asylbedömning som barn har rätt till.

Baserat på de skäl vi angivit ovan motsätter vi oss skarpt de här skrivningarna i lagändringarna eftersom vi menar att rättsosäkerheten ökar kraftigt för ensamkommande unga asylsökande som är barn men som enligt Migrationsverket uppenbart är äldre än 18 år.

För rörelsen #vistårinteut's räkning har vi som talespersoner sammanfattat de synpunkter som lyfts i dialog med sympatisörer och medlemmar.

Vänligen,
#Vistårinteut Norrköping

genom

Kersti Gustafsson
God man och beteendevetare

*Kersti Gustafsson
Kungsgatan 18 Lgh 1504
602 20 Norrköping
Telefon: 0739-719010*

